

Jan Malý, První válka baronů a Ludvík VIII. jako král Anglie (1215–1217). Pohled pramenů, bakalářská práce, FF UK v Praze 2013, 71 stran, 4 strany příloh.

Posudek vedoucího práce

Pan Jan Malý si jako téma své bakalářské práce zvolil zajímavou epizodu z anglických dějin počátku 13. století, kdy se syn Filipa II. a budoucí francouzský král Ludvík VIII. pokusil zmocnit se plantagenetského trůnu. Ačkoliv se patrně od počátku jednalo o pokus odsouzený předem k neúspěchu, lze na tomto konfliktu velice dobře analyzovat formování anglické stavovské společnosti a nového typu státu, charakterizovaného hledáním konsensuální rovnováhy mezi panovníkem a elitami, které si jen několik málo let předtím vymohly svá privilegia (*Magna charta*).

Rád konstatuji, že autor práce postřehl možnosti, které se mu téma nabízí, a dospěl samostatně k zajímavé a originální studii, založené na srovnávací analýze vybraných narativních pramenů, jež se pokouší interpretovat pohled na události z obou zainteresovaných stran. Stanoviska pana Malého jsou navíc podložena solidní znalostí současného stavu bádání, takže vzhledem k charakteru této kvalifikační práce nelze mít k její heuristické části žádné zásadní výhrady.

Práce samotná, kromě Úvodu a Závěru, je vhodně rozdělena na tři tématické celky, dále zpracované chronologickým principem. V první autor zhodnotil vývoj anjouovského impéria do jeho zániku na počátku 13. století a věnoval pozornost rozboru příčin tohoto procesu; jde v zásadě o text založený na kritické interpretaci současného a nedávného historického diskurzu, nikoliv ovšem samoúčelný, protože představuje logické vysvětlení situace, s níž se plantagenetská moc musela vyrovnávat po definitivní ztrátě kontinentálních držav. Druhá část práce je věnována politickému konfliktu, který probíhal v Anglii v klíčových letech 1215–1217, a strategii, již volil král Jan, stejně jako jeho konkurent francouzský princ Ludvík. Předkladatel práce se soustředil rovněž na proces diferenciací anglických elit a analyzoval motivaci jejich jednotlivých vůdců v jejich rozhodování, na kterou stranu se přidat. Správně přitom zhodnotil obsah termínu „občanská válka“ v tom smyslu, že zásadním cílem a klíčovou strategií pro anglické barony vždy zůstávalo zachování hlavního obsahu *Magny charty*. Třetí část díla představuje jeho stěžejní jádro a týká se analýzy pohledu zvolených pramenů na osobnost francouzského prince. Pan Malý si správně všimá základní změny v pohledu soudobých pozorovatelů v okamžiku úmrtí Jana Bezzemka a nástupu jeho syna Jindřicha III. Spočívala ve dvou momentech: z anglické strany přestalo být

„francouzské“ řešení konfliktu považováno za schůdné a z francouzské strany v poznání, že další pokračování v ostrovním angažmá ztrácí smysl.

Předkládaná práce ve svém souhrnu tedy představuje velmi zdařilý počín, všímající si citlivě i dalších okolností sporu, například trvalé zdrženlivosti Filipa II. vůči akci jeho syna, která tak neměla ani zcela oficiální charakter, či limitů anglické opozice, dosud neschopné – na rozdíl od situace o 40 let později – jednoznačně samostatné opONENTURY královské moci. Je psána kultivovaným jazykem a vyznačuje se autorovou dobrou znalostí zkoumané materie. Doporučuji ji proto k úspěšné obhajobě a navrhuji ji klasifikovat známkou

výborně.

V Praze/Kolíně 2. června 2013

Doc. PhDr. Václav Drška, Ph.D.